

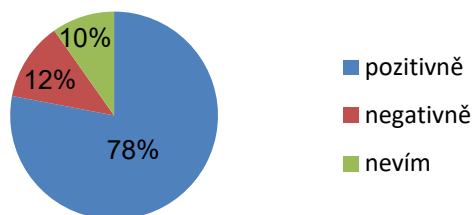
ANKETA – MOBILY VE ŠKOLNÍM PROSTŘEDÍ

Jana Ullspergerová, učitelka a externí spolupracovnice Společně k bezpečí, z.s.

Jsem PROMOBILISTA. Kolegyně Michala Veselá, iniciátorka této ankety, mé názory na používání telefonů ve školách zná, proto jsem byla nejprve řádně poučena, složila jsem slib jí i sobě, že budu objektivní, a teprve poté jsem se začetla a začala zpracovávat velkou hromadu názorů rodičů a dětí.

ZAČNĚME VYJÁDRĚNÍM RODIČŮ:

1. Jak vnímáte regulaci používání mobilů ve škole, kam chodí vaše děti?

78% rodičů vnímá regulaci pozitivně. Když zde necháme jen statistickou výpověď, mohlo by dojít k mylné představě, že tito rodiče souhlasí s úplným zákazem používání mobilů ve škole. Protože většina rodičů svoji odpověď rozváděla, můžeme si ji podrobně rozebrat.

V této skupině jsou rodiče, kteří:

- nechtějí, aby jejich dítě používalo mobil ve škole, a proto jej dítěti do školy nedávají. Podle odpovědí není patrné, jak staré tyto děti jsou.
- nechtějí, aby jejich dítě používalo mobil ve škole, dítě mobil má, rodiče spoléhají na to, že škola si to ohlídá, a vyžadují po ní kontrolu. Tito rodiče nevidí užitečnost mobilů při výuce v ničem.
- nechtějí, aby jejich dítě používalo mobil o přestávkách, ale stáli by o to, aby děti aktivně používaly mobily při výuce. Tito rodiče přijímají mobily jako užitečný nástroj pro výuku.

Pro názornost uvádíme konkrétní odpovědi rodičů, kteří SOUHLASÍ s regulací.

„Mobil ve škole nemá co dělat, děti sedí na lavicích a posílají si zprávy místo toho, aby si povídaly a domlouvali se, hrají hry, a největší nešvar je, když pořizují fotky nebo videa učitelů. Pokud je podobná elektronika ve škole potřeba, ať používají malé notebooky a společná wi-fi může fungovat po dobu vyučování a o přestávce by byla vypnuta. Rodiče, které s dětmi potřebují komunikovat, mají možnost udělat to přes sekretariát...“

„...použít mobil se souhlasem učitele mi vyhovuje.

Myslím si, že regulace mobilů je dobrá. Na druhou stranu bych s nimi více pracovala ve výuce, v domácích přípravách, za určitých podmínek (např. věděla bych, že všechny děti mají mobil, jaké mají/mohou mít aplikace, nastavení pravidel s žáky, informovanost rodičů – nastavení pravidel, provedení prevence o nevhodném používání mobilu (závislost... výsměch ohledně horší značky mobilu...)...“

„Se zákazem jsem spokojena. Jen zákaz ale děti nenaučí zacházet s mobilními telefony. Ve spoustě domácností počítač chybí, ale mobil má každý. Proto bych volila základy ovládání internetu přes mobilní telefony. Děti si pouze hrají, přeposílají řetězové zprávy, ale hledat informace neumí. Také seznámení s hoaxem by nebylo od věci.

Riziko? Nezájem okolí pomoci ve vyhocených situacích, zájem na pořízení senzačního videa, fotky, namísto řešení pomoci...

„U nás ve škole jsou mobily zakázány. Práce s nimi je minimální. Děti jsou ochuzeny o výtvarnou dobu. V této sféře nejsou vzdělávány. Foto, koláže, informace, sdílení toho, co sami vytvořili. Existují různé aplikace, o kterých spousta lidí neví. Třeba by se dítě zhlédlo v nějakém odvětví, které zatím nepoznalo.“

12% rodičů vnímá regulaci negativně.

„Zbytečné, protože důvěřuji svým dětem.“

„Jako rodič dojíždějícího dítěte nelibě nesu snahy o zákaz používání mobilů i mimo vyučování a považuju ho za poněkud hysterickou reakci na jistě existující negativní jevy a závislosti.“

„Můj syn má zakázáno používat mobil nejen v hodině, ale i o přestávkách. Dokonce nesmí použít ani kalkulačku na mobilu. Zákaz během vyučování naprosto chápu, ale myslím si, že by vyučující měli mít možnost pro konkrétní účel mobil povolit. Zákaz o přestávkách mi vadí. Syn to má do školy daleko, a pokud to jde, vyzvedávám ho autem. Pokud ale odpadne hodina nebo dojde k jiné změně, nemám šanci se to dozvědět. Mobil je dnes běžnou součástí života, ať se nám to líbí nebo ne. Má funkce, které mohou studentům pomoci ve studiu. A myslím, že by se dal výhodně použít také k tomu, aby se studenti učili vyhledávat a ověřovat informace, přemýšlet o nich. To je záležitost internetu jako takového...“

2. K čemu vám přijde používání mobilu ve škole užitečné?

Nejčastější odpovědi:

- k ničemu
- kalkulačka
- získávání informací
- ofocení písemných prací, materiálu ze sešitu nebo z tabule
- nezbytný kontakt v případě změn dne, dopravy
- zvyšují IT gramotnost; hodiny IT – seznámení s mobilními aplikacemi
- důkaz o nespravedlnosti nebo šikaně
- doplněk výuky jakéhokoliv předmětu
- při vhodné nastavení četnosti, posiluje učitelův kredit u žáků (i školy)
- dokumentace estetických prací
- zápis termínů, plánovač
- sdílení skupinových prací
- nahrávka rozhovoru
- informace pro rodiče, že dorazil do školy v pořádku nebo že je dítě v pořádku
- pokud není vyloženě nutný k výuce, tak k ničemu
- hodiny
- k pořizování snímků výsledků pokusů, přírodnin při terénních pracích
- překladač pro cizince

3. V čem vám přijde používání mobilu ve škole rizikové?

Rodiče všech skupin jsou ve shodě. Největší obavu mají z kybershikany (pořizování zesměšňujících snímků a videí spolužáků i učitelů, vydírání, šmírování), ztráty běžné komunikace mezi dětmi, závislosti mezi spolužáky, ztráty či rozbití telefonu. Další rizika, která jsou opakovaně uváděna v odpovědích:

- rozptylování, nesoustředění, roztěkanost při vyučování
- snížení učeného výkonu
- sledování zakázaných stránek

- hraní her v hodinách, o přestávkách
- podvádění při studiu, testech
- nepřipravování na další hodinu
- děti nesvačí, nedodržování životosprávy
- závislost na hrách
- negativní dopad na vrstevnické vztahy

4. Jak to chodí ve škole, kam docházejí vaše děti?

Rodiče znají podmínky na školách, které navštěvují jejich děti. V odpovědích jsme se setkali se všemi možnostmi:

- úplným zákazem používání mobilů v areálu školy
- zákazem používání mobilů při vyučování, kde ale mají možnost pracovat s mobilními telefony po vyzvání vyučujících; mimo vyučování bez omezení
- bez omezení při vyučování i o přestávkách

PŘEJDĚME K NÁZORŮM A VYJÁDŘENÍM ŽÁKŮ.

1. Vyhovuje ti regulace (omezení, zákaz) používání mobilního telefonu mimo vyučovací hodinu? Co ti na tom přijde dobré, co naopak zbytečné?

Odpovědi jsou samozřejmě tři.

Omezení **vyhovuje** zejména

- žákům mladšího školního věku
- žákům, kteří jsou podepsáni celým jménem
- žákům, kteří dostali vytištěný dotazník k vyplnění „na doma“, na jedné straně listu byly vytištěny otázky pro rodiče a na druhé pro žáky.

Samozřejmě je zde i celá skupina dětí, kterým zákaz vyhovuje nebo nevádí, protože je mobily buď nijak zvlášť nezajímají, nebo jen prostě respektují pravidla a nemají potřebu se proti zákazu vymezovat nebo vyjadřovat svoje názory. Další skupina jsou žáci, kterým vadí nevyžádané focení a natáčení. Úměrně se zvyšujícím věkem se tolerance k omezení snižuje, v devátých ročnících a středních školách je nalezneme jen ojediněle. Starší žáci akceptují zákaz používání mobilů při výuce nebo vyžadují větší využití. Velmi nahněvaní jsou v případě, kde školní řád prikazuje vypnutí a uložení vypnutého telefonu do batohu před vstupem do školní budovy a nemohou používat telefony o přestávkách, poledních pauzách, frontách na oběd nebo při čekání po vyučování na spolužáka, rodiče nebo autobus.

2. K čemu se dá mobil efektivně (užitečně) využít při vyučování a ve které hodině?

Využití mobilů vidí žáci podobně jako rodiče. Nejčastější odpovědi jsou:

- kalkulačka v M, F, Ch
- zdroj informací
- slovník
- kontrola pravopisu
- hledání obrázku do VV jako inspirace
- poslech hudby
- focení materiálů

Navíc uvádí konkrétní programy nebo internetové stránky, na kterých lze učivo procvičovat – Kahoot, onlinecviceni z českého jazyka a matematiky, kvízy z dějepisu a zeměpisu.

3. Jak to funguje ve vaší škole?

Děti mladšího školního věku poctivě odpovídaly, co se na škole smí nebo nesmí, popisovaly, co je pro ně dobré a co ne. Starší žáci vyjadřovali dost často svůj pocit nelibosti a názor na to, co si myslí o výchovném dobru, které na nich páchají dospělí formou zákazů.

1. NEVYHOVUJE. OK MI NEPŘIJDE NIC, NEVIDÍM
JEDINÝ DŮVOD ZÁKAZU MOBILŮ MIMO HODINU. MOBIL
NEVNÍMÁM JAKO ZBRANĚ, NEVIDÍM TĚDY ŽÁDNÝ
DŮVOD JEJICH ZÁKAZU.
2. PŘEKLAĐAŇÍ SLOV, HLEDÁNÍ INFORMACÍ
3. PLATÍ TU PLNÝ ZÁKAZ VŽDY, VŠUDE.
4. JELIKOŽ JE NÁM ZA POUŽÍVÁNÍ ZABAVOVÁN,
POUŽÍVÁME HO TĚDY SE ZVÝŠENO OPATRNOSTÍ.
5. UČITELÉ MOBILY RÁDI ZABAVUJÍ A PODPORUJÍ
JEJICH ZÁKAZI, KDYŽ NENÍ POUŽÍVÁN, JEN
TŘEBA SLITÍ V TAŠCE MŮŽE MÍT ZABAVEN.

4. Když máte ve škole zákaz mobilů o přestávce, dodržujete ho? Co děláte místo toho?

Z našeho vzorku (3.-9.třída) = celkem 477 dětí, dodržuje zákaz 235 dětí, tj.49,2% . To v překladu znamená, že na jedno dítě, které zákaz dodržuje, připadá jedno dítě, které ho nedodržuje (odpovědi typu – nedodržuji, většinou ano, spíše ano, občas ho dodržuji, snažíme se...)

„Jelikož je nám mobil za používání zabavován, používáme ho tedy se zvýšenou opatrností.“

„Ano, dodržuji a dívám se, jak to ostatní porušují.“

„Ne, jsem nevychovaný a používám mobil.“

„Dodržujeme, jelikož nechceme, aby nám byl zabaven. Místo toho si povídáme o tom, proč by neměly být zakázány.“

V druhé části otázky děti uváděly aktivity, kterým se věnují o přestávkách:

- děti se baví mezi sebou
- svačí
- čtou si
- hrají ping pong
- učí se
- jdou na toaletu
- prochází se po chodbě

Ale také:

- děláme bordel
- honíme se po třídě
- shazujeme lavice
- když si vymyslíme aktivitu, tak se učitelům na dozoru nelíbí

Máme k dispozici kompletní (dokonalou!) analýzu z jedné školy v Ústeckém kraji, jde o žáky z jednoho prostředí, se stejnými pravidly, kteří jsou pod vedením stejných pedagogických pracovníků. Výsledek = zákaz **nedodržuje** 75% žáků 6.-7. ročníku a v 8.-9. ročníku 98%.

Školní metodička prevence na této škole dotazník ještě rozšířila o otázku: **Trávíte celé přestávky na mobilech?**

a/ ANO – proč?	b/ NĚKDY – proč?	c/ NE – jak využíváte čas?
→ 13,5 %	→ 55 %	→ 31,5 %
- baví mě to - zabívám čas - jediná zábava ve škole - hry	- když se nudím - komunikace - řešení problému - když něco hledám - hry - když mám náladu - když nemám náladu na lidi - písničky	- svačina - příprava na další hodinu - příprava na písemku - diskuse s kamarádkami - chodím po škole

5. Jak jsou na tom s mobily učitelé?

Na školách, kde není zákaz používání mobilů o přestávkách, žáky učitelův mobil téměř nezajímá. Kde je zakázán, jsou učitelé sledováni a často negativně hodnoceni.

- mají málo peněz, telefony nemají
- používají je pouze, když je někomu špatně
- někteří je mají na lavici a koukají na čas, někteří ho s sebou nemají vůbec
- někteří je používají, ale většina ne
- mají ho pořád na stole, kontrolují pořád čas, i když máme ve třídě i na chodbě hodiny
- učitelé zákaz dodržují až na pár učitelů
- no jediný, kdo to dodržuje, je paní ředitelka
- mohou je používat jen v krajních situacích, ale jsou na nich často!
- nevšímám si
- na pravidla kašlou
- nikdo je nepoužívá
- ti je používají
- totálně to nerespektují
- nepoužívají je, alespoň ne často
- nevím, jestli je mohou používat, ale když vidí mobil u žáků, většina to řeší
- učitelé ho nepoužívají, jen když má přijít nějaká zásilka nebo něco podobného
- někteří učitelové ho používají a někteří ne
- používají je stejně

- když je vidí, máte důtku
- paní učitelky mobily hned sbírají, když uvidí, že na něm někdo je
- telefon normálně používají. Někdy i o hodinách, ale pouze jako informaci času nebo jako ukázkou aplikace, která nám může pomoci ve vzdělávání
- jak kteří, třeba paní učitelka Č. s někým i telefonuje při hodině
- nějací učitelé volají třeba půlku hodiny
- nevím, neptám se jich
- nedodržují to více než my
- nevím, nesleduji je
- někdo to neřeší někdo zase naopak ano